

La Xina ha arribat a Les Coves.

que no calia patir perquè el sopar estava mig a punt i que ja es trobarien més tard. Tenim de prendre consciència de quan incorrecta i irrespetuosa és aquesta actitud per evitar-la sempre.

Amb l'inici de les festes es va inaugurar una exposició fotogràfica, dues exposicions pictòriques i es va completar a la cooperativa el conjunt escultòric de Tomàs Roures.

La sempre presta col·laboradora de Tossal Gros, Mª Josep Albella, ens ensenyà fotografies seves realitzades entre 1988 i 1995. Fora lògic esperar veure unes còpies fotogràfiques de gènere periodístic adients a la que ha de ser la seva professió, però no fou així, ens mostrà treballs reposats i elaborats. Reproduccions de gats en blanc i negre, horitzons de posta de sol sobre les muntanyes, retrats del seu enamorat i dels amics i antigues. Mª Josep Albella ha plasmat amb la càmera el seu entorn impregnant la fotografia de la seva sensibilitat.

Vàrem poder contemplar els treballs pictòrics de Víctor Bueso realitzats durant l'aprenentatge a l'Escola Massana. Els quadres del malauradament desaparegut pintor han estat cedits pels seus propietaris particulars. A l'ensens i en el mateix local una pintora covarxina de vocació juvenil i fruits tardants, però animosa com ella sola, Juanita Boira, ens ha mostrat els resultats del seu afany. Tots coincidirem que cal animar-la a continuar i crec que fóra bé que es dediqués a pintar per ella mateixa segons li vingui la inspiració, abandonant el recurs més fàcil de copiar altres quadres, retrats o postals. Molts ànims, Juanita, que el resultat és positiu.

Al primer pis de la Fonda, amb total discreció, exposà Mª Guidotti, una pintora almassorina. El nombre d'obres d'estil figuratiu exposades era escàs, però es podia apreciar domini de l'ofici i estupenda comunicació amb l'observador.

També en locals de la Cooperativa en aquest cas al replà de l'escala i enfront de la sala de juntes Tomàs Roures ha completat la seva obra AMA-NACER. El autor es representa a si mateix. El primer home, Adam, ell mateix, naixent nu del fang dona la rèplica a l'aigua cristalina d'on naix pura la seva estimada representada al quadre d'enfront. Els ulls de l'un i de l'altra reflecteixen la imatge del seu oposat. La mà dreta d'ell reflecteix l'ocàs i l'esquerra l'autora de l'obra antagònica. Al darrera d'ell un llengües ens mostra per sobre de les muntanyes terroses (oposa terra i aigua una vegada més) la femenina Lluna penetrada qual óvul per un fecundant nivell prim fagèlic... Les al·legories, sentiments i emocions que ens poden suggerir els treballs de Roures són infinits.

No foren aquestes les úniques activitats culturals. Hem pogut gaudir també de les actuacions de les bandes Unió Musical Covarxina, Agrupació Musical de Santa Magdalena de Polpis i la Banda Santa Cecília d'Alcalá de Xivert. L'escenari va ser la pista de la Ravaleta, el nivell d'actuacions molt alt i el comportament de la gent quasi perfecte perquè van assistir en silenci. Només uns pocs van errar portant els seus xiquets menuts i soltant-los a càrter, confluent la pista amb la guarderia. Les molt eficients Mari Carmen i Maria Cinta actuaren de presentadores de les bandes i, a duo, ens assabentaren de la història, vicissituds i trajectòries de cada conjunt musical. Les actuacions i la conducció de la vetllada van agradar als assistents i per això mateix, com aquests actes tenen excel·lent acollida, es poden repetir indefinidament.

Va tenir també molt d'èxit l'actuació del Grup de Danses El Peiró. Actuant a Les Coves el succés està garantit. Compten amb tots els trumfus. A saber: és una agrupació ja coneguda, té renom internacional,

Sant Isidre.

Mèxic.

abastament contrastat amb les seves "tournées" arreu d'Europa i Amèrica i sobretot compta amb quatre dansaires del poble i això sempre toca el coret patriòtic. Els elements covarxins, relacionats per ordre alfabètic, (ja que per ordre de mèrits resultaria impossible) són:

Mari Carmen Barreda Villalonga (Mari Carmen de Gori), Jaume Girona Muñoz (Jaume del Gavilan), Maria Cinta Moliner Barreda (Mari Cinta del Mas de Bosseta), Marisa Pastor Villalonga (Marisa del Peringós).

Del seu repertori de música, cançó i dansa tradicional de les nostres comarques ens oferiren la Dansa Processional del Corpus de València (també anomenada la Moma); la Jota d'Altura, Jotilla de Vinaròs, Jota de Benafigos, Fandango de Sant Mateu i el Velatori, que requeriren, per la seva correcta ambientació, ésser ballats amb roba de fàcna. Representaren, també, el Bolero vell de Castelló, Marinerics de Castelló, l'Anguila de Figueroles, Ball Pla de Sant Mateu i l'Anguila de Cabanes. Per efectuar aquestes danses s'habillaren amb vestits de mudar. El públic interrompí amb aplaudiments els trams més vibrants i picà de mans fortament a l'acabament de

cada número.

I és que els covarxins sentim debilitat per les danses tradicionals, especialment pel Ball del Pla. El nostre Ball del Pla no és un fòssil guardat com a un reliquia que es treu un cop a l'any. Es balla per Sant Antoni, per festes d'Agost, per Sant Isidre. S'aprofita per ballar-lo qualsevol altra manifestació ciutadana com pot ser un homenatge a un veí centenari. Tampoc és gens rar sentir-lo qualsevol dia, a qualsevulla hora tural·lejat per una mare o àvia mentre fa saltar a sobre dels seus genolls, al ritme de la tonada, fills o nets menuts que encara no han après a caminar i reben des de ben xicotets l'empremta que els quedarà fixada indeleblement. La meua veïna la tia Teresa l'Espela confessu sentir esgarriances quan escolta les notes del Ball del Pla. No ha d'estranyar a ningú, per tant, que la participació siga tan bona i que la gent vulga perfeccionar, assistint a les classes de Mari Carmen i Mari Cinta. Si a Les Coves l'aprenem i el dansem d'una manera natural, altres pobles, com Albocàsser, volen reblar el clau per la cabota i obliguen a la reina, les dames i els quintos ha aprendre el Ball del Pla, contravenint a Carles Pitarch el qual ens diu del nostre